

B á j k a

Po mnoha stoletích zlíbilo se ptákovi Fénix zvanému se opět ukázati. Vyvstal, i všecka zvíř i ptactvo schromáždilo se vůkol něho. Patřili všickni, divili se i vesměs obdivovali i slavili vznešenost jeho. Brzo ale nejlepší z nich soucitné i litující odvraceli zraky, vzdychajíce i řkouce: „Nešťastný Fénix, jemu strašný připadl osud bez přítele i milenky zustati, neb jest jediný druhu svého!"

Lessing

/Máchův zápisník, 1833/

Máj, báseň od K. H. Máchy, spisů jeho díl první, svazek první, v Praze, tiskem Jana Spurného, k dostání pouze u spisovatele na dobytčím trhu č. 551, v ceně za 30,22 a 14 kr. stříbra. Stran 68.
(Česká včela, 1836)

Strašný lesů pán jest hlavní osoba této básně. Otec jej vyvrhl z domu a on se stal loupežníkem: cizí vinou vydán jsa na život hříšný, zamiloval se do padlé dívky a dověděl se o jejím svůdci, zavraždil její netuše, že to vlastní jeho otec. Pak byl chycen a do žaláře uvržen. Tam očekává své odpravení, kteréž vskutku bylo vykonáno. /---/
(Pražské noviny)

Poezie tím je původnější a ráznější, čím odpornější jsou kontrasty.
(K. H. Mácha)

/---/ Básník ale liboval si v kontrastech na svém místě nejsoucích, on raději povrhnul důstojným jménem básníka a snížil se k bídnému rymotepci. /---/ Chtěl-li by nám p. Mácha v druhém svazku svých spisů podati opět druhé vydání svých snů, svého spaní, může býti ubezpečen, že mocně ho probouzeti budeme.
(S. Tomíček, Česká včela, 1836)

Kdo blíží se? - Stůj(!kdo), sem kdo jdež! -
Chran se tohoto místa zlého! -
Ty, Miládo? - Co ty tu chceš? -
Jdeš navštívit milence svého? -
Jak bledá jsi; - jak uvadlé
na lůžku hledí zraky tvé; -
obrat pryč mrtvé oko své! -
Chceš zlíbat rty odpadlé,
že s takou touhou vzhůru zříš?
To milencem tvým býti mníš?
Ten červů roj?

(K. H. Mácha, črty Máje)

Já miluju květinu, že uvedne, zvíře, - poněvadž pojde; - člověka, že zemře a nebude, poněvadž cítí, že zhyne navždy; já miluju více než miluju - já se kořím Bohu, poněvadž - není. - Každý člověk by miloval druhého, kdyby mu rozuměl, kdyby v něj mohl nahlédnouti, léč

(K. H. Mácha, literární zápisník)

/---/ Proto se bouřili jeho kritikové. Cítili všichni, že je Mácha vyháněn z idyly, že je rušitel ilusí, že zrak jeho je ozbrojen vůlí k pravdě, hotoví remilostně sondovat rány společnosti. Vstoupil do jejich kruhu kdosi nebezpečně opravdový, kdo nežartoval ani se životem, ani s poesií ani se společností.

(F. X. Šalda)

Jaký to nestydatý máj! U nás topiti musíme jako o vánočních /---/. Mně se všechno zdá, že Máj letošní mstí se na nás, že tak šibeničnický bylo o něm zpíváno. Nešťastný básník s celou svou romantikou! Kozla nám po ní, ještě ovoce a tudy i víno - blaho básníků - jak slyším, na všechny strany pomrzlo. A také okurky - jsou všechny ty tam!

(F. L. Čelakovský J. K. Chmelenskému)

Co zde sním a co zde vypiju,
to jediné jest, co v světě užiju:
a co po smrti mé tady zustane,
Bůh nebo čert ví, kdo to dostane.

(K. H. Mácha, zlomky básní)

M - DÍLNA 80

Karel Hynek Mácha M Á J
scénické a hudební zpracování

scénář: Zbyněk Vrba a Zdeněk Smetana
hudba: Radovan Podešva, Zdeněk Smetana
režie: Zbyněk V r b a

účinkují: Radovan Podešva (klavír)
 Richard Kmodras (violoncello)
 Pavel Jordánek (saxofon, klarinet)

Iva B i t t o v á
(Jarmila)

Roman Š v a n d a
(Vilém)

Milan P o t ů č e k
(otec Viléma)

Ljuba Bukovská, Pavel Habrovec, Miloš Klement,
Lena Michálková, Petr Hlavínka, Klára Samková

technická realizace a světla: Igor Schmidt

PREMIÉRA

18. října 1980

Obvodní kulturní a vzdělávací středisko

B r n o I

třída Vítězství 32

foto: Jef Kratochvíl

NVmb 652